

Kauniaisten kaupunki
Vanhusneuvosto

Kauniainen Kv & Kh
Grankulla Stf & Sts
Saap. 30 -09- 2020
Anl.
DNo 329/05.12.00/2020

Aloite: Omaishoitajien auttamisvierailu hoivayksikössä

Hyvä ravitsemuksen, hygienian ja tautien hoidon paranemisen seurauksena elinajan odote on lisääntynyt. Ihmiselle on tullut lisää aikaa sairastua erilaisiin degeneratiivisiin sairauksiin. Näistä merkittävimpiä ovat aivoperäiset sairaudet kuten dementia. Näitä pyritään yhä pidempään hoitamaan kotona omaishoitajan toimesta. Omaishoitaja on joko puoliso tai muu lähiomainen.

Kun dementia etenee, omaishoitajan työmäärä kasvaa, hoidettavan muisti heikkenee, sanat katoavat ja puhe vaikeutuu. Päivä ja yö eivät eroa toisistaan. Hoitajankin nukkuminen häiriytyy, potilas karkailee ja on eksyksissä. Seurauksena hoitajaa väsyy ja tarvitsee lepotaukoa. Tämän takia on otettu käyttöön intervallihoido, jolloin omaisen voi levätä ja toipua 24/7 työstä. Hoitajakson aikana omaisen voi käydä tapaamassa läheistään ja tarvittaessa auttaa syömisessä, toimia tulkkina hoidettavan ja hoitajan välillä, ulkoiluttaa sekä seurustella ja kertoa kuulumisia. Tämä on myös mahdollista, jos muistisairas sijoitetaan pysyvästi hoitopaikkaan.

Koronaepidemia muutti tilanteen täysin. Omaisten tapaamiset ja vierailut hoitopaikkoihin eivät olleet lainkaan mahdollisia. Tämä johti sekä hoidettavan että omaisten kohdalla huolestumiseen, jopa ahdistukseen ja depression kummankin kohdalla.

Omaishoitaja huolehtii muistisairaana ruuasta, vaatetuksesta, lääkityksestä, ulkoilusta ja kaikesta hyvinvoinnista. Tätä hän on tehnyt tapauksesta riippuen jopa vuosia. Kun muisti heikkenee, sanat unohtuvat, puhe huononee ja hoidettava pystyy yhä huonommin ilmaisemaan itseään ja tuomaan julki tarpeitaan. Omaishoitajan ja hoidettavan välille kehittyy sanaton viestintä, jota muut eivät pysty käsittämään.

Hoitopaikoissa hoitajat ovat ylikuormitettuja, tarvittaisiin lisää "käsiä" eli henkilökuntaa. Koska hoidettava ei pysty ilmaisemaan itseään, tämä vaikeuttaa hoitaja työtä entisestään.

Hoitajat tulevat työhön kotoaan. Heitä on ohjeistettu, miten toimia töihin tullessa koronaepidemian aikana. Omaishoitaja on työssään kouliintunut omaisensa hoitoon. Jos hän tulisi hoitopaikkaan, olisiko mahdollista perehdyttää häntä toimimaan vastaavasti, kuin hoitajia on ohjeistettu. Omaishoitaja voisi helpottaa hoitajien työkuormaa esim. syöttämällä omaistaan, ulkoiluttamalla ja seurustelemalla. Varsinaiseen hoitotyöhön hän ei osallistuisi, mutta voisi toimia tulkkina hoidettavan ja hoitajan välillä.

Aloite: Omaishoitaja voisi osallistua omaisensa auttamiseen hoitopaikassa. Tämä edellyttäisi omaisen ohjeistamista siinä, miten koronaepidemian aikana tulee toimia, samoin kuin hoitajienkin ohjeistetaan.

Kauniaisissa 21.9.2020

Arto Kivisaari